

សកម្មភាពលុបបំបាត់ជំងឺរោគថ្លើមដោយសារវីរុសប្រភេទ បេសិចសេ
នៅកម្ពុជានៅឆ្នាំ ២០៣០

ក្រសួងសុខាភិបាល

សណ្ឋាគារភ្នំពេញ ថ្ងៃទី២៣ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២៣

វេជ្ជបណ្ឌិត កែវ សំឡី

អនុប្រធានការិយាល័យត្រួតពិនិត្យនិងបង្ការនៃនាយកដ្ឋានប្រយុទ្ធនឹងជំងឺឆ្លង

Focal Person of Viral Hepatitis Program in Cambodia

សាវតារ

- ជំងឺរលាកថ្លើម **បេនិងសេ**គឺ ជាជំងឺរាតត្បាតដ៏សាហាវ ប៉ុន្តែមិនមានការចាប់អារម្ម ឬ មិនអើពើ ធ្វេសប្រហែស។
- មនុស្សប្រមាណ 350 លាននាក់កំពុងរស់នៅជាមួយការឆ្លងមេរោគរលាកថ្លើមរ៉ាំរ៉ៃ ក្នុងនោះមាន៖
  - **295** លាននាក់ដែលមានជំងឺរលាកថ្លើមប្រភេទ B (HBV)
  - **55** លាននាក់ដែលមានជំងឺរលាកថ្លើមប្រភេទ C (HCV)
  - **1.1** លាននាក់បានស្លាប់ដោយសារជំងឺរលាកថ្លើមប្រភេទ B ឬ C ជារៀងរាល់ឆ្នាំ
  - មនុស្សជាង **3** លាននាក់បានឆ្លងថ្មីរាល់ឆ្នាំ។

• Thomas, David L. "Global Elimination of Chronic Hepatitis." The New England journal of medicine vol. 380,21 (2019): 2041-2050. doi:10.1056/NEJMra1810477

សាវតា (ត)

- ប្រទេសដែលមានចំណូលមធ្យមកម្រិតខ្ពស់ និងមធ្យម នៅទ្វីបអាហ្វ្រិក អាស៊ី និងមេឌីទែរ៉ានេខាងកើត គឺជាតំបន់ដែលរងគ្រោះខ្លាំងបំផុត។
- ការខកខានរបស់ប្រទេសនីមួយៗតាមគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍សហស្សវត្សរ៍ និងការបែងចែកធនធានជាបន្តបន្ទាប់ សម្រាប់ជំងឺរលាកថ្លើមប្រភេទវីរុសត្រូវបានផ្តល់អាទិភាព តែ ខ្វះថវិកាយ៉ាងច្រើន។
- ស្ថានភាពនេះនៅតែបន្តរហូតដល់សព្វថ្ងៃ ហើយចំនួនអ្នកស្លាប់ដោយសារជំងឺរលាកថ្លើមប្រភេទវីរុសនៅតែបន្តមិនធូរស្រាល។
- ប្រសិនបើមិនត្រូវបានដោះស្រាយទេ ការស្លាប់ដោយសារជំងឺរលាកថ្លើមប្រភេទវីរុសត្រូវបានព្យាករណ៍ថាមានចំនួនច្រើនជាងការស្លាប់ដោយសារមេរោគអេដស៍ របេង និងគ្រុនចាញ់ បូកបញ្ចូលគ្នាត្រឹមឆ្នាំ 2040។

• Thomas, David L. "Global Elimination of Chronic Hepatitis." The New England journal of medicine vol. 380,21 (2019): 2041-2050. doi:10.1056/NEJMra1810477

សាវតា (ត)

គោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយនិរន្តរភាពដែលយើងអាចសម្រេចបានគឺ

- នៅឆ្នាំ 2016 ពិភពលោកបានប្តេជ្ញាចិត្តក្នុងការលុបបំបាត់ជំងឺរលាកថ្លើមប្រភេទអ៊ីសនៅឆ្នាំ 2030 និងបានអនុម័តយុទ្ធសាស្ត្រជាបន្តបន្ទាប់របស់អង្គការសុខភាពពិភពលោក (WHO) ដែលជាយុទ្ធសាស្ត្រទីពីរ និងចុងក្រោយបំផុតនៅក្នុងខែឧសភា ឆ្នាំ 2022 អំពីរបៀបសម្រេចបាន។
- ការលុបបំបាត់ជំងឺរលាកថ្លើមប្រភេទអ៊ីសអាចធ្វើទៅបាននៅឆ្នាំ 2030 ដូចជាប្រទេស អេហ្ស៊ីប រ៉ាន់ដា ឬម៉ុងហ្គោលី ដែលបានបោះជំហានដ៏អស្ចារ្យ។
- មានឱសថដែលមានលក្ខណៈសម្បត្តិគ្រប់គ្រាន់បញ្ជាក់ដោយ WHO ដែលមានតម្លៃថោក ដែលអាចព្យាបាល HCV និងព្យាបាល HBV ដោយហេតុនេះអាចការពារជំងឺរលាកថ្លើមពី ក្រិនថ្លើម មហារីកថ្លើមនិងស្លាប់ ។

សាវតារ (៣)

- វ៉ាក់សាំង HBV ដែលមានតម្លៃថោក និងមានប្រសិទ្ធភាពបំផុតរបស់ពិភពលោកសម្រាប់ទារក ទើបនឹងកើត
- ផ្តល់ថ្នាំសម្រាប់ស្ត្រីមានផ្ទៃពោះដើម្បីការពារការចម្លង HBV ពី ម្តាយទៅកូន
- អន្តរាគមន៍កាត់បន្ថយគ្រោះថ្នាក់សម្រាប់អ្នកដែលចាក់ថ្នាំគ្រឿងញាណ។ .

សង្ខេបគម្រោងជំងឺលោកឆ្លើមប្រភេទ សេ (MSFF)

- ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០១៦ ជាមួយមន្ទីរពេទ្យមិត្តភាពកម្ពុជា ចិន ព្រះកុសុមៈ
- ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០១៨ សហការណ៍ជាមួយ NCHADS សម្រាប់ព្យាបាលជំងឺរលាកថ្លើមប្រភេទ សេ ដល់អ្នកផ្ទុកមេរោគអេដស៍។
- ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០១៩ នៅក្នុងមន្ទីរពេទ្យបង្អែកនៃមន្ទីរសុខាភិបាលរាជធានីភ្នំពេញ (រួមមាន៖ មន្ទីរពេទ្យក្រុង មន្ទីរពេទ្យបង្អែកច្បារអំពៅ មន្ទីរពេទ្យបង្អែកមិត្តភាពកម្ពុជា ចិន សែនសុខ មន្ទីរពេទ្យបង្អែកសម្តេចឪ សម្តេចម៉ែ) រហូតដល់ដំណាច់ឆ្នាំ ២០២១។
- អង្គការ MSF បានផ្តល់ការគាំទ្រដល់មន្ទីរសុខាភិបាលខេត្តបាត់ដំបងចាប់ពីខែមីនា ឆ្នាំ ២០១៨ ដោយចាប់ផ្តើមនៅស្រុកប្រតិបត្តិ មោងឫស្សី និងពង្រីកដល់ស្រុកប្រតិបត្តិទាំង៥ នៃខេត្តបាត់ដំបង នៅខែកញ្ញា ឆ្នាំ ២០២១។
- ខែ មិថុនា ដល់ ខែធ្នូ ឆ្នាំ ២០២១សហការណ៍និងការគាំទ្រពី នាយកដ្ឋានប្រយុទ្ធនឹង ជំងឺឆ្លង ក្នុងការចាប់ផ្តើមដំណើរការពិនិត្យនឹងព្យាបាលជំងឺរលាកថ្លើមប្រភេទ សេ នៅមណ្ឌលសុខភាពក្រោមចំណុះស្រុកប្រតិបត្តិ ចំនួន១២ ក្នុងខេត្ត ចំនួន ៤(បាត់ដំបង៥ កំពង់ឆ្នាំង៣ កំពង់ចាម២ និងសៀមរាប២)

សង្ខេបគម្រោងជំងឺរលាកថ្លើមប្រភេទ សេ (MSFF) (ត)

ចាប់តាំងពីការចាប់ផ្តើមគម្រោងជំងឺរលាកថ្លើមប្រភេទ សេ នៅកម្ពុជាក្នុងឆ្នាំ ២០១៦មាន

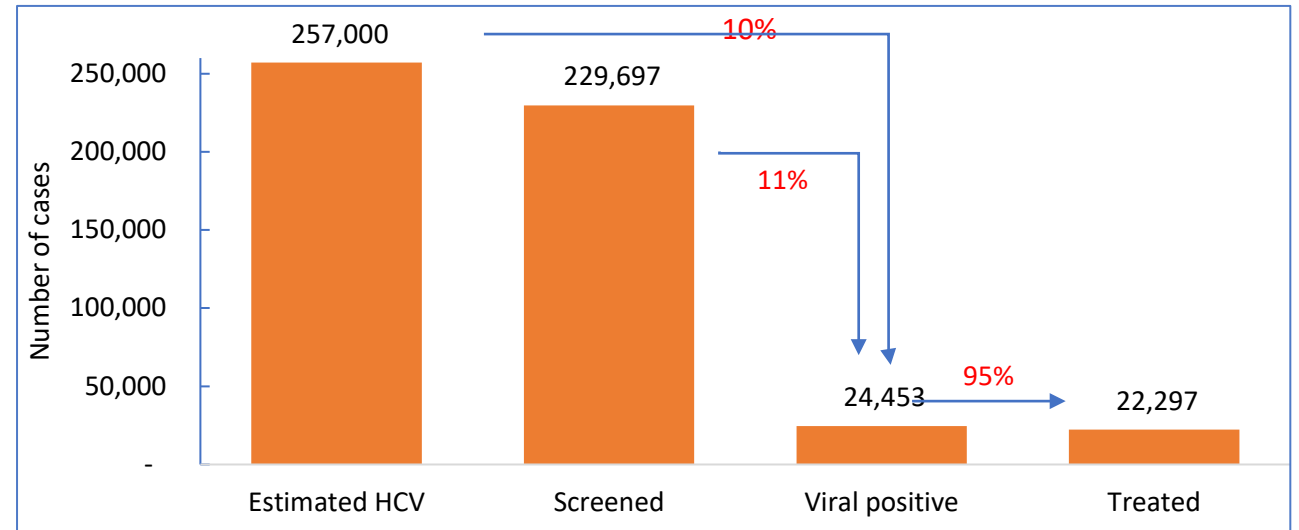
- ប្រជាជន ១៦៣,៥៨១ នាក់ ត្រូវបានធ្វើតេស្ត ដោយរកឃើញ seropositive ចំនួន ៣៣,១០៨ ករណី (ស្មើនឹង ២០%)
- អ្នកជំងឺ ៣២,៧២៨ នាក់ ទទួលបានតេស្តបញ្ជាក់ Viral Load។ ក្នុងនោះ ២២,២៨២ ករណី ត្រូវបាន រកឃើញថាមាន ជំងឺរលាក ថ្លើមរ៉ាំរ៉ៃ (ស្មើនឹង ៦៧%)
- អ្នកជំងឺ ២០,៥៧៨ នាក់ ទទួលបានការព្យាបាលដោយឱសថ DAA ដោយក្នុងនោះ
- អ្នកជំងឺ ១៩,៨៧១ នាក់ (ស្មើនឹង ៩៧%) បានបញ្ចប់ការព្យាបាល។ អ្នកជំងឺផ្សេងទៀតកំពុងទទួល ការ ព្យាបាលក្នុងពេលធ្វើរបាយការណ៍នេះ។

HCV – yield against elimination by 2030

Estimation, 2017

- 1.6% or 257,000 HCV infected cases*,
- 3,800 new cases**,
- 2,976 Death annually***

• 2016-2022:

- 229,697 Screened cases,
- 24,453 Viremic positive,
- 22,297 DAA Treated cases.

	Each year yield							
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	
Screened case	9,447	7,869	72,547	58,635	36,275	33,969	11,630	
Viremic positive	1,953	4,623	7,122	4,908	3,420	2,068	415	
DAA Treated case	311	3,014	8,577	5,363	2,838	1,980	271	

* <https://www.who.int/westernpacific/health-topics/hepatitis/regional-hepatitis-data>

** NSP (2020-2024), Cambodia

*** <https://www.globalhep.org/country-progress/Cambodia>

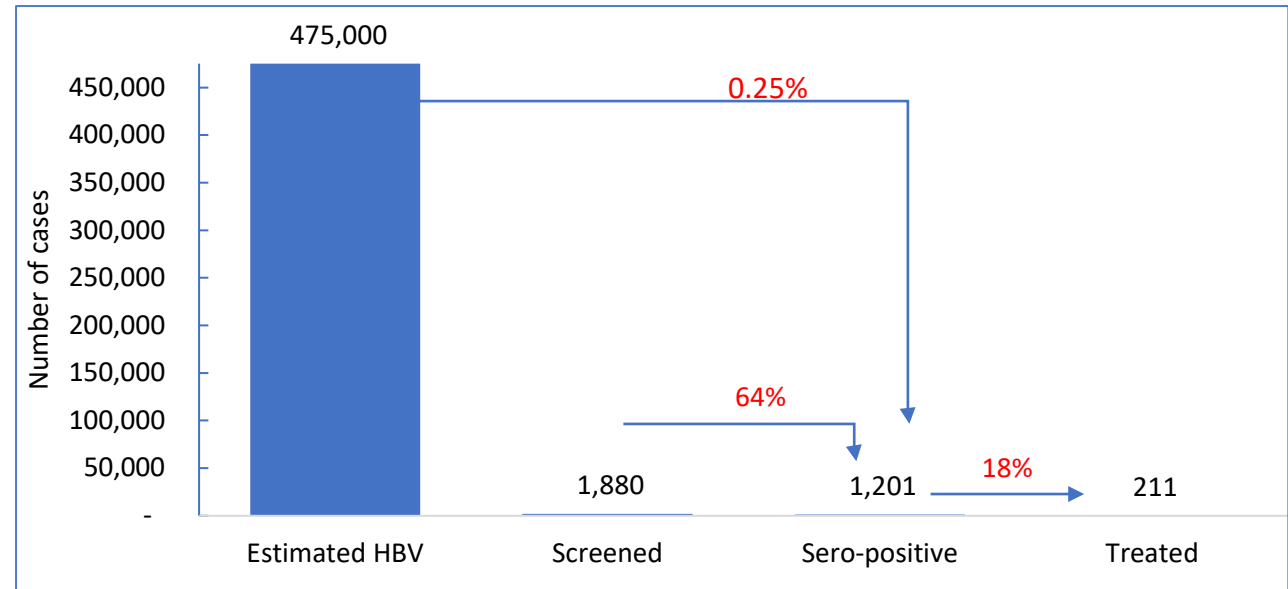
HBV – yield against elimination by 2030

Estimation, 2017

- 3% or 475,000 HBV infected cases*,
- 8,729 new cases**,
- 3,605 Death annually***

• 2016-2022:

- 1,880 Screened cases,
- 1,201 HBsAg sero-positive,
- 211 TDF Treated cases.

	Each year yield							
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	
Screened case	-	16	63	195	1,204	284	257	
HBsAg sero-positive	-	16	63	195	538	272	255	
Treated cases	-	6	20	55	48	43	63	

* <https://www.who.int/westernpacific/health-topics/hepatitis/regional-hepatitis-data>

** NSP (2020-2024), Cambodia

*** <https://www.globalhep.org/country-progress/Cambodia>

**ជំងឺរលាកថ្លើមដោយសារវីរុស ឆ្លើមមានសេវា
នៅមូលដ្ឋានសុខាភិបាល សាធារណៈក្នុងប្រទេសកម្ពុជា**

ជំងឺរលាកថ្លើមប្រភេទសេ អាចព្យាបាលជា!

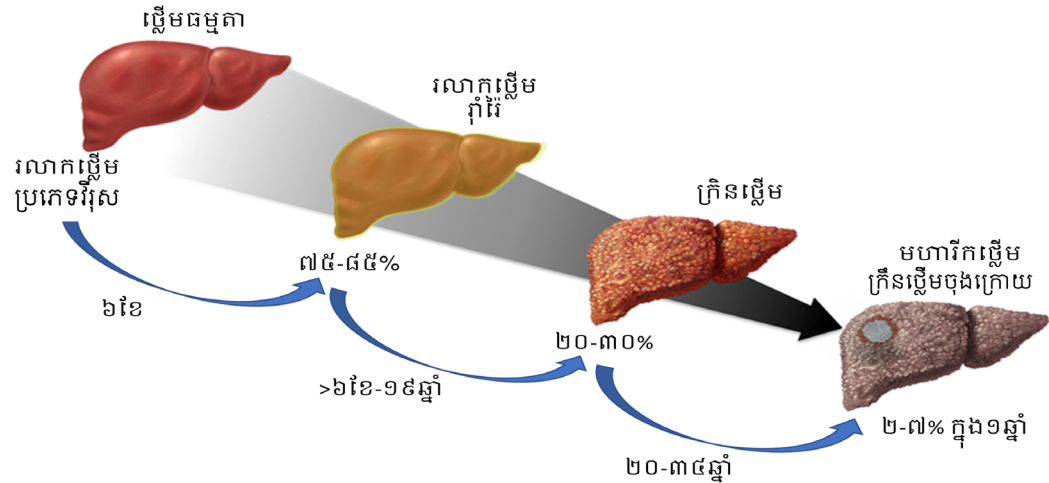
ជំងឺរលាកថ្លើមប្រភេទបេ អាចព្យាបាលដើម្បីបង្ការ ឬបញ្ឈប់ជំងឺថ្លើមធ្ងន់ធ្ងរ!

**សូមអញ្ជើញទៅធ្វើតេស្ត និងទទួលបានការព្យាបាល ជំងឺរលាកថ្លើម
ដោយសារវីរុស**

នៅមូលដ្ឋានសុខាភិបាល សាធារណៈក្នុងប្រទេសកម្ពុជា

តើអ្វីទៅជាជំងឺរលាកថ្លើមដោយសារវីរុស ?

រលាកថ្លើមដោយសារវីរុស គឺជាជំងឺឆ្លងបង្កឡើងដោយវីរុសប្រភេទ អា បេ សេ ដេ និងអ៊ី។ វីរុសរលាកថ្លើមប្រភេទបេ និងសេដែលសម្បូរមាននៅកម្ពុជា អាចបណ្តាលឲ្យ រលាកថ្លើម ស្រួចស្រាវ រ៉ាំរ៉ៃ ក្រិនថ្លើម មហារីកថ្លើម ហើយចុងបញ្ចប់ វាបណ្តាលឲ្យអ្នកជំងឺស្លាប់។ អ្នកជំងឺរលាកថ្លើមដោយសារវីរុស អាចមិនមានរោគសញ្ញាអ្វីទាំងអស់ ក្នុងរយៈពេលជាច្រើនឆ្នាំ។ ការផ្ទុកមេរោគរលាកថ្លើមកាន់តែយូរអាចធ្វើឲ្យថ្លើមខូចកាន់តែខ្លាំង។

**ការពិនិត្យគឺសំខាន់ដើម្បីស្វែងរកមេរោគរលាកថ្លើមដោយសារ
វីរុសប្រភេទបេ និងសេ**

ការពិនិត្យ និងការព្យាបាលមានលក្ខណៈសាមញ្ញ និងងាយស្រួល!

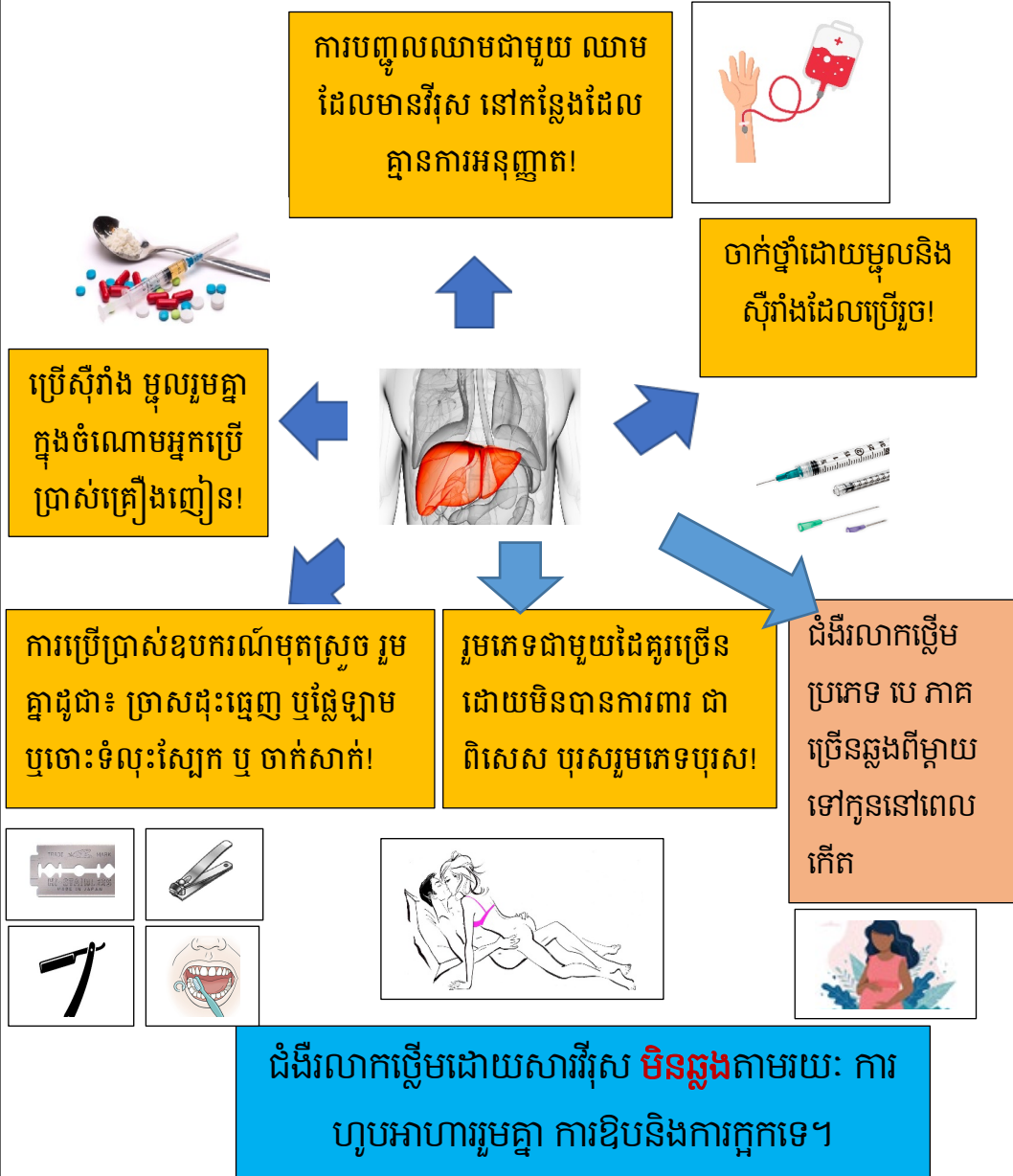
ទទួលបានលទ្ធផលធ្វើតេស្ត ត្រឹមតែ២០នាទីប៉ុណ្ណោះ

តើអ្នកអាចឆ្លង វិរុសរលាកថ្លើមបានយ៉ាងដូចម្តេច ?

រួមភេទជាមួយដៃគូច្រើន ដោយមិនបានការពារ ជាពិសេស បុរសរួមភេទបុរស!

ធ្វើតេស្តដើម្បីពិនិត្យមើលថា តើអ្នកផ្ទុកវិរុសរលាកថ្លើមមេ ឬសេ ដែរឬទេ ?

ប្រសិនបើមានការផ្ទុក សូមទៅទទួលការព្យាបាល នៅមូលដ្ឋានសុខភាពសាធារណៈដែលនៅជិតអ្នក!

ការពិនិត្យ និងការព្យាបាលជំងឺរលាកថ្លើមប្រភេទមេ និងសេ អាចរកបាននៅ៖

មណ្ឌលសុខភាព និងមន្ទីរពេទ្យបង្អែក ដែលជាមូលដ្ឋានសុខភាពសាធារណៈ ដែលបានទទួលស្គាល់ និងនៅជិតអ្នកបំផុត!

ដើម្បីឱ្យការព្យាបាលទទួលបានលទ្ធផលល្អ គ្រូច៖

- លេបថ្នាំសម្លាប់វីរុស ឲ្យបានត្រឹមត្រូវ និងទៀងទាត់តាមវេជ្ជបញ្ជា!
- កាត់បន្ថយការទទួលទានអាហារជាតិខ្លាញ់ និងស្ករ!
- ជៀសឲ្យឆ្ងាយពីគ្រឿងញៀន!
- ហាមដឹកគ្រឿងស្រវឹង!
- ហាមប្រើថ្នាំបុរាណ!
- ហាមប្រើថ្នាំបន្ថែមដោយគ្មានវេជ្ជបញ្ជា ក្នុងអំឡុងពេលព្យាបាល!

ដើម្បីជាសះស្បើយពីជំងឺរលាកថ្លើមសេ ត្រូវលេបថ្នាំ១ គ្រាប់ ក្នុងមួយថ្ងៃ រយៈពេល១២ សប្តាហ៍!

ការលេបថ្នាំ១គ្រាប់ ក្នុងមួយថ្ងៃ ជាប់ជាប្រចាំ អាចព្យាបាល ជំងឺរលាកថ្លើមបេ និងបង្ការ ឬបញ្ឈប់ជំងឺថ្លើមធ្ងន់ធ្ងរ!

Moving forward

Challenge

- Inadequate funding to implement the Viral Hepatitis
- No donor and very limited partner's support

Priority

- Scale up implementation VH services of NSP from 10 ODs per year:
  - Capacity building for healthcare provider,
  - Test and drug viability,
- Resource mobilization

អរគុណ ចំពោះការយកចិត្តទុកដាក់របស់លោក លោកស្រី